

Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2020 (35300-VIII).**

De voorzitter:

Aan de orde is de behandeling van de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (35300-VIII), Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ik heet de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van harte welkom in de Eerste Kamer.

De beraadslaging wordt geopend.

De voorzitter:

Ik geef het woord voor haar maidenspeech aan mevrouw Nanninga.



Mevrouw Nanninga (FvD):

Geachte excellenties, dames en heren op de tribunes, ambtsgeheten. Welk een voorrecht om hier nu te mogen zijn en in de senaat het woord te mogen voeren op de portefeuille Onderwijs, Cultuur en Wetenschap namens mijn partij, Forum voor Democratie. Hoewel ik zeker uitzie naar een scherp debat met u allen, is het voor nu ook wel fijn om de excellenties en u allen ononderbroken toe te mogen spreken. Hopelijk is dat genoeg wederzijds. Zo niet, dan zal ik evengoed deze gelegenheid te baat nemen om met name over onderwijs, de zorg en aandachtspunten die leven bij FvD en onze achterban aan u voor te leggen.

Voorzitter. Ik heb niet alle cv's van alle senatoren ooit doorgenomen, maar ik durf voorzichtig te stellen dat ik misschien de laagst opgeleide bewoner van dit huis tot nu toe ben. Daar voel ik trots noch gêne over. Het is zoals het is. Aan mijn ouders zal het niet gelegen hebben. Zij stuurden mij naar het ultra-elitaire Barlaeus Gymnasium in Amsterdam. Daar aangekomen startte ik mijn eigen eenmansvorm van experimenteel onderwijs. Ik leerde wat ik leuk vond en liet de rest links liggen. Mijn arme ouders, hier aanwezig op de publieke tribune, kostte het slapeloze nachten. Zij zagen mijn weigering om netjes mijn huiswerk te maken handenwringend aan. Papa, mama, het is goed gekomen, denk ik. Zoals jullie zien ben ik allerm minst in de goot beland. Maar een gymnasiumdiploma of een ander papertje heb ik nog altijd niet.

Ik permitteer mij nog een persoonlijke anekdote — dat mag in een maidenspeech — inzake ons Nederlandse onderwijs. Mijn dochters studeren inmiddels, maar ook zij bezochten diverse Amsterdamse scholen. Al vanaf hun basisschooltijd zag ik wat nu, onder meer dankzij activisme van FvD en de vele, vele meldingen van ouders en leerlingen op social media, algemeen bekend mag worden verondersteld: de ideologische en culturele verwaarlozing enerzijds en

indoctrinatie anderzijds die wij via ons onderwijs onze kinderen aandoen. Mijn ex-man en ik kozen bewust voor een etnisch gemengde basisschool. Wij wonen in Amsterdam en dat is nou eenmaal een stad waar inmiddels de meerderheid van de inwoners allochtoon is. Wat men daar verder ook van vindt, je wil je kroost toch optimaal voorbereiden op de wereld waarin het leeft, nietwaar?

Het werd een ietwat artistiekerige buurtschool, waar mijn kinderen meer dan eens aanvaringen hadden met islamitisch opgevoede kindertjes die misprijzend of zelfs met walging reageerden op ham of worst op het brood van mijn bloedjes. Ook traktaties die zij op hun verjaardag uitdeelden werden daar demonstratief weggegooid, omdat er varken in zou zitten, ook al was dat beslist niet het geval. Je stopt immers geen karbonade in een appelflap. De lieve, maar op deze cultuurstrijd op het schoolplein volstrekt onvoorbereide juffen, losten dit op door het onderwerp geloof dan maar meteen taboe te verklaren en meer tolerantie te eisen, van mijn kinderen welteverstaan, niet van de geïndoctrineerde halalpolitieagentjes, die wij verder weinig kwalijk kunnen nemen, want in groep 5 zingen vogeltjes immers vooral zoals hun ouders beukt zijn. Wel organiseerde de openbare basisschool een iftar. Dit was nog in de tijden dat social media en internet in opkomst waren en wij afhankelijk waren van de erbarmelijke desinformatie van onze publieke omroep en mainstream media. De NPO is een ander onderdeel van de portefeuille OCW waar wij met elkaar echt nog de nodige appeltjes over gaan schillen. Dat merk ik nu even terzijde op.

We leefden toen meer op een eilandje. We wisten niet dat deze cultuurclash zich ook op andere scholen in heel Nederland voltrok. De eerder genoemde kranten en NPO negeren dergelijke signalen uit de samenleving immers structureel. Toen ouders en leerlingen aanvankelijk via onafhankelijke en de sociale media met dergelijke verhalen uit 's lands schoolklassen naar buiten traden, werden ze weggezet als xenofob of zelfs ronduit beschuldigd van liegen. Pas toen de in de politiek correcte kringen volstrekt onverdachte Femke Halsema ook melding maakte van boterhamworstincidenten op de allochtone buurtschool waar ze haar kinderen aanvankelijk op had geplaatst, werd het verhaal ook in het D66-onderwijsbastion tandenknaarsend voor kennisgeving aangenomen. Daarna werd het weer genegeerd. Dat wel, want ondertussen moest het onderwijs na jaren rampzalige bezuinigingen en onnodige vermanagerisering vooral weer ingezet worden als brainwashtraject van D66-oïde snit, waarover later meer.

Natuurlijk is de wat onbeholpen schoolpleinstrijd tegen de boterhamworst op zichzelf niet het grote probleem op de Nederlandse scholen en universiteiten. Maar ik noem deze trend, de aanvankelijke ontkenning van een cultuurstrijd op scholen, gevoerd door zowel leerlingen als overheid, en de opkomst van het internet en de onafhankelijke media, als een voorbeeld van een tegenbeweging, om hier toch even licht te schijnen op een tendens die mij hoopvol stemt. De kaping van ons onderwijs om onze jeugd te indoctrineren tot gehoorzame wortelloze kosmopolietjes die op basis van selectieve feitenkennis gebukt moeten gaan onder een diep klimaat- en historisch schuldbesef, wordt nu gezien en bestreden. Onze partij, Forum voor Democratie, krijgt via het e-mailadres schoolstrijd@fvd.nl talloze meldingen binnen van sturende, hersenspoelende, selectieve en zelfs ronduit onjuiste lesstof en examenvragen. De Facebookpagina Linkse indoctrinatie op

mijn universiteit en vele, vele andere vergelijkbare sites en pagina's vormen niet alleen een catalogus van diep doorgesijpeld D66-nihilisme die onze jeugd wordt gedwangvoederd, maar zijn vooral een teken dat mensen in heel Nederland op alle onderwijsniveaus deze machinaties doorzien en weigeren dit nog langer te accepteren. Dat gaat de goede kant op, voorzitter.

Ons onderwijs is niet bedoeld om generaties mensen te leren wat zij moeten denken. Ons onderwijs is er om mensen te informeren en daarna zelfstandige, mondige, autonome burgers af te leveren, die weten hoe zij goed geïnformeerd hun eigen meningen kunnen vormen. Als D66, VVD, PvdA en de rest van de kartelisten ergens bang voor zijn, is dat het wel. Burgers die ongevoelig voor morele chantage of oikofobe zelfhaat voor hun eigen belang opkomen, ook als die tegen de politiek correct toegestane belangen van klikmaatgekke, multicultuur en de EU ingaan.

Dat betekent niet dat onderwijzers en professoren geen eigen standpunten of meningen zouden mogen hebben. Allermint. Voor de mensen in ons onderwijs hebben wij niets dan lof, vooral in deze tijden van schaalvergroting, grote financiële tekorten en een afkalvend aanzien van hun beroep. Wij dienen beter voor onze onderwijzers te zorgen. Mijn opa was leraar Frans aan de hbs en mijn oma was huisvrouw. Van enkel zijn salaris kon destijds een gezin met vier kinderen in de inmiddels onbetaalbare Amsterdamse wijk Watergraafmeer wonen. In het Amsterdam van nu moeten scholen een week dicht wegens het lerarentekort en moeten onderbetaalde, overbelaste docenten in de uren dat hun school nog wel open kan zijn, kinderen wijsmaken dat het een absolute noodzaak is om duizenden miljarden aan gekke klimaattoestanden uit te geven.

Pervers, als men bedenkt dat alleen al door simpelweg eens naar de feiten te kijken die miljardenuitgaven niet nodig zijn en dat we al dat geld dus zouden kunnen besteden aan, noem eens een dwarsstraat, onderwijs en huisvesting van diezelfde onderbetaalde docenten die geen woning in de Randstad meer kunnen betalen. Docenten zijn niet het probleem. In het basis- en middelbaar onderwijs kunnen zij, mits voorzien van het juiste curriculum, zich prima neutraal opstellen. En aan onze universiteiten, de kraamkamers van ons denken, schort het vooral aan diversiteit. En niet diversiteit zoals onze minister bedoelt, de huilerige slachtoffercultus, waarin niet gelijke kansen maar gelijke uitkomsten het uitgangspunt zijn. De diversiteitsdwang op basis van huidskleur, sekse, afkomst of geaardheid heeft onlangs zelfs geleid tot zoiets potsierlijks als een vrouwenquotum voor topbanen. Kennelijk is er alle tijd voor symboolpolitiek en bijzaken, terwijl het Malieveld vol getergde docenten staat.

Nee, voorzitter, ideologische en inhoudelijke diversiteit, daar schort het aan in ons wo. In een land waar serieus wordt onderzocht of ook honden seksistisch gedrag vertonen — ik verzin dit niet — waar met name de sociale wetenschappen overgefixeerd zijn op vermeende misstanden, ongelijkheden en bizarre non-issues zoals het bestaan van 73 genders, micro-agressies in kindertelevisieprogramma's, de disproportionele aandacht voor de zwarte bladzijden in de roemruchte geschiedenis van ons mooie land en natuurlijk de eindeloze stroom van publicaties die de heilzaamheid van immigratie, multicultuur, diversiteit en safe spaces moeten aantonen,

hebben we als het gaat om diversiteit in ons denken nog wel wat slagen te maken.

Afgezien van de bèta- en technische studies wijst men dan vaak naar het kleine Leidse bastion waar onze fractievoorzitter Paul Cliteur en de zijnen een Gallisch dorpje van vrijdenken vormen in een verder gelijkgeschakeld speelveld. Een dorp dat bovendien beveiliging nodig heeft, omdat zij de zelfgenoegzame status quo over jihadisme, islamisme, rechtsfilosofie en gecultiveerde onderdrukking niet delen. Bovendien een schromelijke ondervetegenwoordiging van dat wat toch een aanzienlijk deel van de Nederlanders dagelijks bezighoudt. Representatie, ook zo'n neomarxistisch modewoord, is hier volkomen zoek. Dat zou de minister toch met mij eens zijn? Deze kleine Leidse faculteit als token, om het uit het Amerika overgewaaide permakwetsjargon te gebruiken, als enige symbolisch aangestelde vrouw in de board room en de arme heer Cliteur als wetenschappelijke excuustruus.

Voorzitter. Zoals u hoort, heb ik mijn maidenspeech over de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangegrepen om globaal de visie van FvD op ons onderwijs en de aldaar spelende cultuurstrijd in de grondverf te zetten. Het steggelen over miljoenen hier of daar — dat zeg ik zonder enig dedain voor de hardwerkende ambtenaren en medewerkers die aan deze begroting hebben gewerkt, waarvoor dank — is zinloos. Er gaat zo schandalig veel geld naar Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maar het geld dat we eraan besteden, wordt misbruikt voor de subsidiëring van oikofobie, feministische en marxistische propaganda en onnodig veel bestuurders en managers. Onze aandacht hier in deze chambre de réflexion vernippen aan discussies over de allocatie van budgetten op een begroting die maar een fractie is van het geld dat we weggooien om onszelf te ondermijnen, middels klimaatwensdenken en massa-immigratie, is als ruziemaken over de kleur van zwemvesten op de Titanic, geel of wit. Het moederschap, onze kennis en cultuur, en de overdracht daarvan op onze kinderen, gaat ten onder.

Laat ons inzake onderwijs, en zoals gezegd later zeker ook inzake de NPO en onze kunst en cultuur, durven kiezen voor visie. Voor ideeënstrijd. Voor taboeloze debatten en grote gedurfde oplossingen, die waar nodig de status quo openbreken.

Voorzitter, tot zover, dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Nanninga. Mijn hartelijke gelukwensen met uw maidenspeech. Staat u mij toe om iets van uw achtergrond te schetsen.

Een echt carrièreplan heeft u nooit gehad, vertelde u aan RTL Z. U werkte onder meer in een ijswinkel, een damesmodezaak, een dierenartspraktijk en de Openbare Bibliotheek van Amsterdam. In uw vrije tijd modereerde u het forum van de Amsterdamse omroep AT5. Het waren de eerste stappen in een onlinewereld die al snel de uwe werd.

U schreef voor een website over ouders en kinderen en voor De Jaap, dat nu TPO — The Post Online — heet. In 2012 ging u aan de slag bij GeenStijl. U werd later ook

publicist en columnist bij WNL, PowNed, Nieuwe Revu en Veronica Magazine. Diversiteit avant la lettre, zou ik zeggen.

Twee jaar nadat u bij GeenStijl was begonnen, werd u mede-eigenaar en adjunct-hoofdredacteur van Jalta.nl, een onlinemagazine dat zichzelf omschrijft als een site met scherpe commentaren en originele verslaggeving. "Ik wilde me niet alleen op internet roeren, maar ook deelnemen aan debatten", zei u over die stap. Nu terugkijkend sloeg u toen de weg in die uiteindelijk naar de politiek, en naar deze Kamer, zou leiden.

Thierry Baudet vroeg u in 2017 om namens Forum voor Democratie deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Amsterdam. U besloot het te doen — en niet uit Amsterdam te vertrekken, hetgeen u op dat moment overwoog — en lijsttrekker te worden. Forum voor Democratie kwam in maart 2018 als nieuwe fractievoorzitter in Amsterdam en voert het woord over onder andere financiën, integratie, radicalisering, kunst en cultuur en bestuurlijke vernieuwing.

Een jaar later werd u als lijstduwer met voorkeurstemmen gekozen als lid van Provinciale Staten in Noord-Holland. Op 11 juni 2019 bent u beëdigd als lid van de Eerste Kamer van de Staten Generaal. Toen iemand u vroeg of drie politieke functies niet wat veel is, antwoordde u: "Als al die senatoren nog tien bijbanen ernaast hebben, dan moet dit ook wel lukken." Touché!

We kijken uit naar uw verdere inbrengen. Nogmaals van harte welkom.

Ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken, zodat alle overige collega's u kunnen feliciteren, waarbij ik als Voorzitter u graag als eerste feliciteer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de heer Ton van Kesteren.



De heer Ton van Kesteren (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Allereerst hartelijk welkom aan de ministers van Onderwijs; eigenlijk collega's.

Voorzitter. Na 40 jaar werkzaam te zijn geweest in het onderwijs ben ik tot de volgende conclusie gekomen: onderwijs is lesgeven. De praktijk laat echter zien dat leerkrachten naast het lesgeven en het zorgen voor kennisoverdracht, ook nog therapeut, maatschappelijk werker en administrateur zijn. De balans tussen het lesgeven en de verantwoordelijkheid voor een toenemend aantal zorgleerlingen in de klas, met daarbij een aanzienlijke administratieve rompslomp, is niet in evenwicht. De leerkracht van tegenwoordig moet een duizendpoot zijn, en daarom houden maar weinig leerkrachten het vol voor de klas.

Voorzitter. De PVV heeft al eerder aangegeven dat de verhouding tussen het primaire proces van het onderwijs — het lesgeven en het zorgen voor kennisoverdracht — en

de overhead niet in balans is. Van elke euro die het Rijk in het onderwijs steekt, gaat slechts 25 eurocent naar het primaire proces. Miljarden guldens en euro's zijn de afgelopen decennia voornamelijk gegaan naar overhead, naar ondersteuning uit de zogenaamde kantoortjescultuur, naar administratie en naar reserves, vermogensbeheer en onroerend goed. Het geld gaat vooral naar de organisatie, terwijl het regeringsbeleid gericht is op beter onderwijs. Prioriteit in het onderwijsbeleid is op papier het primaire onderwijsleerproces, maar in werkelijkheid blijkt die prioriteit haast veel meer gericht te zijn op de bijzaken.

Een carrière in het onderwijs houdt in dat je op termijn niet meer lesgeeft en voor de klas staat, maar een functie krijgt die van alles kan zijn behalve lesgeven. Een functie buiten de klas is minder afmattend en beter gefaciliteerd, ze heeft een hogere status en een hoger salaris, én ze staat ook nog eens beter op je cv. Die situatie motiveert veel leerkrachten om juist niet meer voor de klas te gaan staan maar een andere functie binnen het onderwijs te ambiëren. De demonstratie van de leerkrachten voor beter onderwijs moet dan ook vooral worden gezien als een protest tegen het feit dat steeds minder geld besteed wordt aan lesgeven en kennisoverdracht, en dat er te veel geld wordt uitgegeven aan overhead.

De minister moet zich terdege realiseren dat het streven naar onderwijsverbetering niet alleen een kwestie is van nog meer geld naar het onderwijs, maar veel meer van streven naar meer balans in de besteding van de gelden in respectievelijk het primaire proces en de overhead. Een OESO-rapport bevestigt ook nog eens dat naast deze taakverzwaring Nederlandse leerkrachten voor grotere klassen staan en meer uren maken dan hun Europese collega's. Dat alles verklaart de enorme werkdruk voor leerkrachten in het Nederlandse onderwijs. Dat de Nederlandse leerkracht meer lesuren draait en voor grotere klassen staat dan de Europese collega's, vindt dan ook een belangrijke oorzaak in het feit dat er te veel functies zijn gecreëerd buiten de klas. Vanuit de overheid lukt het maar niet om te sturen op een adequate groepsgrootte, op kleinere klassen en op het drastisch en effectief terugdringen van de bureaucratie en de overhead in het onderwijs, omdat de schoolbesturen, de scholen, de instellingen, daarvoor immers verantwoordelijk zijn.

Voorzitter. Ooit begon ik in het speciaal onderwijs in een groep van maximaal acht leerlingen. Toen ik na ongeveer tien jaar het speciaal onderwijs verliet, had ik inmiddels vijftien leerlingen in de klas, terwijl het aantal uitgeroosterde collega's met onderwijsondersteunende taken nog nooit zo hoog was geweest. De toegenomen werkdruk voor de klas ging veelal hand in hand met een toename van vrijgeroosterde collega's met taken buiten de klas. Naast een intensieve dag voor de klas nam je ook regelmatig deel aan verplichte begeleidingsprogramma's en cursussen ter verbetering van de vakbekwaamheid. Dat alles leidde tot een aanzienlijke toename van het ziekteverzuim en zelfs definitieve uitval van ervaren leerkrachten en zelfs van startende leraren, die al na een jaar of een paar jaar na hun start teleurgesteld het onderwijs verlieten. Bij mijn vertrek uit het onderwijs na ruim 40 jaar constateerde ik dan ook geen verbetering, maar juist een uitholling van de kwaliteit van het onderwijs. De PVV-fractie vindt dan ook dat de arbeidsomstandigheden van de leerkracht die voor de klas staat moeten worden verbeterd. Minder werkdruk en minder stress zouden het ziekteverzuim sterk kunnen doen afnemen.